

۱۸- بَابُ الْفَيْطَةِ

18. దొరికిన వస్తువులు

క్రిందపడిన వస్తువును ఎత్తుకోవటాన్ని లుభత్వం అంటారు. దాని యజమాని ఎవరో తెలియకుండా ఉండాలి. ఎక్కడైనా ఏదైనా వస్తువు దొరికి, దాని యజమాని జాడ తెలియకుండా ఉంటే, అది సరిచే భయం ఉంటే, దాన్ని భద్రపరచి దాని యజమాని వరకు చేరవేసే ఉద్దేశ్యంతో దాన్ని ఎత్తుకోవడం ధర్మమే. ఈ వస్తువు నాకు దొరికిందని ఇద్దరిని సాక్షులుగా చేసుకోవాలి. తనపై అభాండాలు రాకుండా, తనలో దురుద్దేశం జనించకుండా ఉండటానికి ఒక సంవత్సరం వరకు నాకు ఒక వస్తువు దొరికిందని, దాని చిహ్నం చూపెట్టి తన వద్ద నుండి తీసుకోమని ప్రకటిస్తూ ఉండాలి. అలా జరిగితే దాన్ని ఇచ్చివేయాలి. ఎవరూ రాకపోతే దాన్ని ఉపయోగించు కోగలడు. ఎప్పుడైనా పోగొట్టుకున్నవాడు వస్తే ఆ వస్తువు ఉంటే ఇచ్చివేయాలి లేదా దాని ఖరీదును ఇయ్యాలి. వస్తువు అతని వద్ద అమానతుగా ఉంది. అమానతు తిరిగి ఇవ్వడం తప్పనిసరి.

المُفْلَصِلُ الْأَوَّلُ

۳۰۳۳ - [۱] (متفق عليه) (۹۱۴/۲)

عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَسَأَلَهُ عَنِ الْفَيْطَةِ فَقَالَ: "اعْرِفْ عَفَصَهَا وَوَكَاءَهَا ثُمَّ عَرَفْهَا سَنَةً. فَإِنْ جَاءَ صَاحِبُهَا وَالْأَفْسَانُكَ بِهَا". قَالَ: فَضَالَةٌ الْغَنَمِ؟ قَالَ: "هِيَ لَكَ أَوْ لِأَخِيكَ أَوْ لِلنَّسَبِ". قَالَ: فَضَالَةُ الْإِبِلِ؟ قَالَ: "مَالِكَ وَلَهَا؟ مَعَهَا سِقَاؤُهَا وَجَدَاؤُهَا تَرُدُّ الْمَاءَ وَتَأْكُلُ الشَّجَرَ حَتَّى يَلْقَاهَا رَبُّهَا". مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ: فَقَالَ: "عَرَفْهَا سَنَةً. ثُمَّ اعْرِفْ وَكَاءَهَا وَعَفَصَهَا. ثُمَّ اسْتَفْقَ بِهَا. فَإِنْ جَاءَ رَبُّهَا فَادَّهَا إِلَيْهِ".

3033. (1) [2/914-వికీభవితం]

'జైద్ బిన్ 'ఖాలిద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక వ్యక్తి వచ్చి క్రిందపడి ఉన్న వస్తువుల గురించి అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నువ్వు దాని మూతను గట్టిగా బిగించి ఉంచు, సంవత్సరం వరకు దాన్ని గురించి ప్రకటించు. దాని యజమాని వస్తే దాన్ని అతనికి ఇచ్చివేయి. రాకపోతే దాన్ని నీ కోసం ఉపయోగించుకో,' అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ తప్పిపోయిన మేకను గురించి ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త

(స), 'అది నీది కాగలదు, నీ సోదరునిది కాగలదు, తోడేలుది కాగలదు,' అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ తప్పిపోయిన ఒంటె గురించి అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'తప్పిపోయిన ఒంటెను తీసుకొని ఏం చేసుకుంటావు? దానికి తోడు దాని నీటిసంచి ఉంది, దాని తోడు దాని మేజోడు ఉంది. అది నీటి దగ్గరకు వచ్చి నీళ్ళు త్రాగివేస్తుంది. చెట్ల ఆకులను తిని వేస్తుంది. చివరికి దాని యజమాని వచ్చి దాన్ని తీసుకుపోతాడు.' ¹⁴² (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۹۱۴/۲) (صحيح) [۲] - ۳۰۳۴

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ أَوَى ضَالَّةً فَهُوَ ضَالٌّ مَا لَمْ يُعْرِفْهَا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3034. (2) [2/914-ద్వడం]

'జైద్ బిన్ 'ఖాలిద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, పడి ఉన్న వస్తువును ఎత్తుకొని, దాన్ని ఎవరికీ తెలియపరచకుండా ఉంచుకున్నవాడు మూర్ఖుడు. అయితే దాన్ని ఎత్తుకొని ప్రకటించేవాడు మాత్రం కాదు. (ముస్లిమ్)

(۹۱۴/۲) (صحيح) [۳] - ۳۰۳۵

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عُثْمَانَ النَّيِّمِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ لُفَيْطَةِ الْحَاجِّ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3035. (3) [2/914-ద్వడం]

'అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ 'ఉస్మాన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) అలూ ఇలూ క్రిందపడి ఉన్న 'హజీల వస్తువులను ఎత్తరాదని వారించారు.

142) వివరణ-3033: అంటే పడి ఉన్న వస్తువులను జాగ్రత్తగా భద్రపరచి ఉండాలి. దాని యజమాని వచ్చి చిహ్నాలు చెబితే అతనికి తిరిగి ఇచ్చివేయాలి. తప్పిపోయిన మేకను కూడా భద్ర పరచే ఉద్దేశంతో దాన్ని పట్టుకొని ఉంచుకోవాలి. అతడు పట్టు కోకపోతే, మరో వ్యక్తి పట్టుకుంటాడు లేదా తోడేలు తిని వేస్తుంది. అయితే ఒంటెను పట్టుకునే అవసరం లేదు. ఎందు కంటే అది పెద్దజంతువు. ఒకరోజు త్రాగితే వారం రోజుల నీరు దాని శరీరంలో ఉంటుంది. దాని కడుపు ముప్పి, దానికి తోడు దాని చెప్పులు అంటే పెద్ద పెద్ద కాళ్ళు. అది అడవిలోనికి వెళ్ళి ఆకులు తిని తన కడుపు నింపుకోగలదు. అది ఎక్కడికీ పోదు. అందువల్ల దాన్ని పట్టుకునే అవసరం లేదు.

అందుకంటే 'హాజీలు కొన్ని రోజులు మాత్రమే మక్కలో ఉంటారు. సంవత్సరం వరకు ప్రకటించడం కష్టం.

الرَّفْعُ الْفَصْلُ الثَّانِي

(٩١٥/٢) [٤] - ٣٠٣٦

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ سُئِلَ عَنِ التَّمْرِ الْمُعْلَقِ فَقَالَ: "مَنْ أَصْلَبَ مِنْهُ مِنْ ذِي حَاجَةٍ غَيْرَ مُتَّخِذٍ حُبْنَةً. فَلَا شَيْءَ عَلَيْهِ. وَمَنْ خَرَجَ بِشَيْءٍ مِنْهُ فَقَلْبُهُ غَرَامَةٌ مِثْلِيَّةٌ وَالْعُقُوبَةُ وَمَنْ سَرَقَ مِنْهُ شَيْئًا بَعْدَ أَنْ يُؤْوِيَهُ الْجُرَيْنِ فَلَيْعٌ ثَمَنُ الْمَجْنُوقِ فَقَلْبُهُ الْقَطْعُ". وَذَكَرَ فِي ضَالَّةِ الْإِبِلِ وَالْغَنَمِ كَمَا ذَكَرَ غَيْرُهُ. قَالَ: وَسُئِلَ عَنِ اللَّفْطَةِ فَقَالَ: "مَا كَانَ مِنْهَا فِي الطَّرِيقِ الْمَيْتَاءِ وَالْقَرْيَةِ الْجَامِعَةِ فَعَرَفَهَا سَنَةً فَإِنْ جَاءَ صَاحِبُهَا فَادْفَعَهَا إِلَيْهِ. وَإِنْ لَمْ يَأْتِ فَهُوَ لَكَ. وَمَا كَانَ فِي الْخَرَابِ الْعَادِيِّ فَفِيهِ وَفِي الرِّكَازِ الْخُمْسُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَرَوَى أَبُو دَاوُدَ عَنْهُ مِنْ قَوْلِهِ: وَسُئِلَ عَنِ اللَّفْطَةِ إِلَى آخِرِهِ.

3036. (4) [2/915-ప్రామమాణికం]

తన తండ్రి మరియు తన తాతల ద్వారా 'అమ్మ బిన్ షు'బబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స)ను, 'చెట్టుపై ఉన్న కాయలను కోయవచ్చునా లేదా' అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స), "దారిద్ర్యానికి గురియై ఆకలిగా ఉన్నవాడు తన అవసరం మేరకు తినగలడు. కాని అక్కడి నుండి తీసుకు పోలేడు. అయితే తిని, అక్కడి నుండి మూటకట్టుకొని తన వెంట తీసుకు వెళితే మాత్రం పళ్లకు రెండింటలు పరిహారం చెల్లించవలసి ఉంటుంది. అతనికి శిక్షించడం కూడా జరుగు తుంది. ఒకవేళ పండ్లను దొంగిలించితే, అవి ఒక డాలుకు సమానంగా ఉంటే, అంటే 12 అణాలకు సమానంగా ఉంటే అతని చేయి నరకడం జరుగుతుంది." ఆ తరువాత ఉల్లేఖన కర్త, తప్పిపోయిన ఒంట, తప్పిపోయిన మేక గురించి అడిగాడు. ఇతర ఉల్లేఖనకర్తలు పేర్కొన్నట్లు. ఆ తరువాత కథనం: ప్రవక్త (స)ను క్రిందపడి ఉన్న వస్తువును గురించి ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త(స) ప్రజలు వచ్చేపోయే మార్గంలో పడి ఉన్న, జనవాసాల్లో పడి ఉన్న దాన్ని ఎత్తుకొని, ఒక సంవత్సరం వరకు ప్రకటించాలి. దాని యజమాని వస్తే ఇచ్చివేయాలి. ఒకవేళ యజమాని రాకపోతే ఆ వస్తువు మీదవుతుంది. మీరు దానివల్ల లాభం పొందగలరు. ఒకవేళ జనవాసానికి దూరంగా క్రిందపడి

ఉన్నా, నిధులు లభించినా 5వ వంతు అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుచేయాలి. దొరికిన వారికి 4 వంతులు లభిస్తాయి. ఐదవ వంతు అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చుచేయాలి. (ససాయి, అబూ దావూద్)

(٩١٥/٢) [٥] - ٣٠٣٧

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ: أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَجَدَ دِينَارًا فَأَتَى بِهِ. فَاطِمَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَسَأَلَتْ عَنْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "هَذَا رِزْقُ اللَّهِ". فَكُلْ مِنْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. وَأَكَلَ عَلِيٌّ وَفَاطِمَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا. فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ ذَلِكَ أَتَتْ امْرَأَةً تَنْشُدُ الدِّينَارَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَا عَلِيُّ أَدِّ الدِّينَارَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3037. (5) [2/915-అపరిశోధితం]

అబూ స'య్యాద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: 'అలీ (ర)కు ఒక అప్రసీ దొరికింది. దాన్ని పాతిమహ్(ర) వద్దకు తీసుకు వెళ్ళారు. ఆ తరువాత 'అలీ (ర) దాన్ని గురించి ప్రవక్త (స)ను విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఇది అల్లాహ్ ఉపాధి,' అని అన్నారు. దీన్ని ప్రవక్త (స), 'అలీ (ర) మరియు పాతిమహ్ (ర) కలసేతిన్నారు. అంటే దాని ద్వారా ఆహార దాన్యాలు కొని అందరూ పంచుకున్నారు. ఆ తరువాత ఒక స్త్రీ ఆ అప్రసీని వెదుకుతూ వచ్చింది. ప్రవక్త (స) 'అలీని ఆ స్త్రీకి అప్రసీ ఇవ్వమని ఆదేశించారు. (అబూ దావూద్)

(٩١٦/٢) [٦] - ٣٠٣٨

وَعَنْ الْجَارُودِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ضَالَّةُ الْمُسْلِمِ حَرَقَ النَّارِ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

3038. (6) [2/916-అపరిశోధితం]

జారూద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముస్లిం పోగొట్టుకున్న వస్తువు అగ్నిజ్వాల వంటిది." ¹⁴³ (దారమి)

(٩١٦/٢) [٧] - ٣٠٣٩

وَعَنْ عِيَّاضِ بْنِ جِمَارٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ وَجَدَ لَفْطَةً فَلْيُشْهِدْ ذَوَا عَمَلٍ أَوْ ذَوِي عَمَلٍ. وَلَا يَكُنْ

143) వివరణ-3038: అంటే పడిపోయిన ముస్లిమ్ యొక్క వస్తువును తీసుకొని, ప్రకటించి ముస్లిములకు ఇవ్వకుండా దాన్ని దాచిపెట్టి ఉంచుకున్న వ్యక్తి నరకంలోనికి పోతాడు.

وَلَا يَغِيبُ. فَإِنْ وَجَدَ صَاحِبَهَا فَلْيَرُدَّهَا عَلَيْهِ. وَإِلَّا فَهُوَ مَالُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ.

3039. (7) [2/916-అపరిశోధితం]

'ఇయా'ద్ బిన్ 'హిమార్ కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "క్రిందపడి ఉన్న వస్తువును ఎత్తిన వ్యక్తి ఇద్దరు సజ్జనులను సాక్షులుగా ఉంచుకోవాలి. దాన్ని దాచిపెట్టు కోకూడదు. దాన్ని అదృశ్యం చేయకూడదు. ఒకవేళ దాని యజమాని వస్తే అతనికి ఇచ్చివేయాలి. యజమాని రాకపోతే అది అల్లాహ్ ధనం ఎవరికైనా ఇవ్వవచ్చు. (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, దారమి)

(٣٠٤٠ - [٨]) (لم تتم دراسته) (٩١٦/٢)

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: رَخَّصَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْعَصَا وَالسَّوْطِ وَالْحَبْلِ وَأَشْبَاهِهِ يَلْتَقِطُهُ الرَّجُلُ يَنْتَقِعُ بِهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَذَكَرَ حَدِيثُ الْمُقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرَبٍ: "إِلَّا لَا يَجِلُّ" فِي "بَابِ الْإِعْتِصَامِ".

3040. (8) [2/916-అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) చేతికర్ర, చెత్త, త్రాడు మొదలైన వస్తువులను ఎత్తివచ్చని అనుమతి ఇచ్చారు. ఎందు కంటే మనిషి వాటిద్వారా లాభం పొందగలడు.¹⁴⁴ (అబూ దావూద్)

هَذَا الْبَابُ خَالٍ عَنِ الْفُضْلِ الثَّلَاثِ

ఇందులో మూడవ విభాగం లేదు

144) ఎవరణ-3040: అంటే దారిలో చేతికర్ర, చెత్త, త్రాడు దానివంటి సాధారణ వస్తువులు పడి ఉంటే దాన్ని తీసు కోగలడు. ఏమాత్రం ప్రకటించకుండా లాభం పొందగలడు. అంటే సాధారణ వస్తువుల గురించి ప్రకటించకూడదని తెలుస్తుంది. అదేవిధంగా మిఖ్దామ్ బిన్ మ'అదీ కర్న్ యొక్క 'హదీసు', "అలా లా యహిల్లును బాబుల్ ఈతిసామ్"లో పేర్కొనడం జరిగింది.